

Informatiebijeenkomst 'Kan of moet het hygiënischer?' op 29 november 2022 | Terugblik

We kijken terug op een rijke middag vol ervaringen, uitwisseling en inspiratie.

Kan of moet het hygiënischer in de gehandicaptenzorg?

Er blijken meerdere antwoorden te zijn, samengevat:

- Ja, natuurlijk het kan altijd schoner
- Zeker, zeggen de mensen die veel bezig zijn met het thema
- Goede vraag, zeggen veel zorgmedewerkers. Eigenlijk hebben we het hier nooit over
- Het gaat toch best goed zo... is wat we ook veel gehoord hebben

De situatie zoals in [dit filmpje](#), is wel heel herkenbaar! Een goede aanleiding voor gesprek, maar dit zet nog niet direct aan tot actie. Omdat heel veel mensen in de gehandicaptenzorg niet hebben geleerd hoe je schoon werkt. Ook is de cultuur meer gericht op ontwikkeling en eigen regie van mensen dan op het voorkomen van ziekten. Dit kwam ook duidelijk naar voren in de ervaringen die Marieke Goris (ex-wijkverpleegkundige) en Janneke Stegink (ex-pedagogisch begeleider) uitwisselden.

In het programma blijkt dat het de kunst is om aan te sluiten bij de specifieke situatie met relevante kennis en ervaring. Want één antwoord is overal gelijk, namelijk: "Bij ons is het anders" volgens Janneke Stegink (nu ook programmaleider).

Hierin hebben de 10 deelnemers mooie stappen gezet en veel uitgewisseld. De focus lag vaak nog op het inrichten van de structuur en kaders om infectiepreventie concreet vorm te geven. 'Wind tegen', was onder andere de beperkte ruimte van mensen in de organisaties om hiermee aan de slag te gaan. Wat bij meerdere trajecten echt als 'wind mee' gevoeld werd is als je prioriteert en stappen zet met mensen vanuit de verschillende rollen en verantwoordelijken, dus niet over collega's denkt maar met hen.

We zijn nog volop bezig met het ophalen van verhalen en het vormgeven van enkele tools, deze komen z.s.m. op het kennispleingehandicaptenzorg – dossier hygiëne.

En we zijn in gesprek met VWS over een vervolgprogramma. Wil je op de hoogte blijven? [Meld je hier aan](#) voor de nieuwsmails, als je dit nog niet gedaan hebt.

Ervaren en ervaringen delen

Loop over de streep.... als je met nieuwe inzichten naar huis bent gegaan.

Tijdens het parcours mochten we ervaren hoe het is om

- PBM (persoonlijk beschermingsmiddelen) aan te trekken. Voor sommigen dagelijkse kost, voor anderen een nieuwe ervaring. Dit zorgde voor grappige, maar ook interessante gesprekken tussen de deelnemers!
- speels met elkaar in gesprek te gaan over de overwegingen om hygiënische handelingen wel of niet te doen, zoals het dragen van afneembare schoenen.
- precies te bedenken wanneer je in de dagelijkse verzorging nu welke middelen gebruikt.

Ervaren en ervaringen delen 2

Behalve het ervaringsparcours kon iedereen kiezen uit twee workshops:

1. Door middel van een spectaculaire belevingsworkshop, verzorgd door de LFB Utrecht, hebben we interactief met elkaar nagedacht over spannende vragen en situaties die je kunt tegenkomen tijdens jouw werk in de zorg. Hoe ga je bijvoorbeeld het gesprek aan met een bewoner die uit zijn mond stinkt? Wanneer is je slaapkamer schoon genoeg? Wie is er verantwoordelijk voor de muizenkeutels in de keukenkastjes? Sluit de volgende keer aan zodat je het zelf kunt beleven!
2. De workshop 'de inspectie op bezoek, een zegen of een vloek?' gaf inzicht in hoe een (onaangekondigd) bezoek van een inspecteur van de IGJ er uit kan zien bij een instelling voor mensen met een verstandelijke beperking. En is zo'n bezoek nu eigenlijk echt wel zo spannend? Barbara, Stephanie en Lucia namen ons mee in hoe het bezoek van Stephanie (IGJ) is gegaan toen zij bij de organisatie van Barbara onverwacht op de stoep stond. De presentatie van deze workshop vind je aan het einde van dit document.

Afsluiting: Wat neem je mee en de bespiegelingen van Floortje

We hadden een komische afsluiting van de middag door Floortje Schoevaart. Een onderdeel van haar verhaal was de analoge mentimeter. Met bijvoorbeeld de vraag: Mijn gedachten op weg hiernaartoe kan je het best samenvatten als:

- a. Leuk, wat zou er bij de koffie zijn?
- b. Leuk, hopelijk zijn er lekker veel andere agogisch opgeleiden.
- c. Als we maar niet over de streep moeten vind ik alles prima.
- d. Leuk, maar ik ga wel zeggen dat ik eerder weg moet vanwege zwemles, want Nederland speelt om 16u.

Je leest de hele analoge mentimeter op de volgende pagina's.

Analoge Mentimeter

of

Hoe zit ik erbij na deze middag van 29 november?

Vraag 1)

Mijn gedachten op weg hiernaartoe kan je het best samenvatten als:

- a) Leuk, wat zou er bij de koffie zijn?
- b) Leuk, hopelijk zijn er lekker veel andere agogisch opgeleiden.
- c) Als we maar niet over de streep moeten vind ik alles prima.
- d) Leuk, maar ik ga wel zeggen dat ik eerder weg moet vanwege zwemles want Nederland speelt om 16u.

Vraag 2)

Als de hygiëne op mijn werk een lied zou zijn, dan was dat:

- a) Dansen op een vulkaan
- b) Vluchten kan niet meer
- c) Heb je even voor mij?
- d) Sowieso een rap want ik maak m'n zinnen nooit...

Vraag 3)

Wanneer wist je dat je iets aan hygiëne wilde gaan doen?

- a) In groep 3 bij juf Yolanda, daar speelden we altijd 'inspecteurtje en vies instellinkje'.
- b) Hygiëne zit bij ons in de familie. Mijn vader desinfecteerde altijd al ons Sint Maartensnoep.
- c) Ik wil er helemaal niets mee doen, maar het moet nou eenmaal.
- d) Toen ik laatst dacht dat ik een salmiaksnoepje in m'n mond stak en het een oorstukje van een hoorapparaat bleek te zijn.

Vraag 4)

Als ik een collega zie die de hygiëneregels niet naleeft...

- a) Dan begin ik meteen te schelden met bacteriële infectieziekten plus de naam van die collega.
- b) Dan geef ik haar stiekem aan bij de hygiënepolitie.
- c) Dan geef ik haar netjes volgens de regels feedback. (En daarna geef ik haar alsnog aan bij de hygiënepolitie.)
- d) Anders, nl.

Vraag 5)

Mijn collega's spreken mij nooit aan op de hygiëne, want ...

- 1) Daar hebben ze geen tijd voor.
- 2) Dat is niet nodig want ik doe niks fout. Echt niks. Nooit.
- 3) Ik heb parfum met de geur van handalcohol dus iedereen denkt dat het wel goed zit.
- 4) Ik draag altijd T-shirts met de tekst 'Je moet je feedback houden!'.

Vraag 6)

Gebruikte handschoenen...

- a) Die zamelen wij in voor de activiteitenbegeleiding om mee te knutselen.
- b) Die gebruiken we als ballonnen voor jarige bewoners.
- c) Die trekken wij precies volgens de voorschriften aan en uit en voeren ze netjes af.
- d) Antwoord c geeft de papieren werkelijkheid weer. In de praktijk maken we er handpoppen van en spelen we onze leidinggevenden na.

Vraag 7)

Als ik op het kennisplein ben...

- a) Dan download ik leerzame posters voor op de kinderkamer. Je kan niet vroeg genoeg beginnen met bewustwording.
- b) Dan zoek ik even op hoe je zo'n bacteriebekje maakt, voor de bewoners.
- c) Dan kijk ik filmpjes van dingen die ik al goed doe, als een soort peptalk voor mezelf.
- d) Ik heb kennispleinvrees, dus daar kom ik nooit.

Vraag 8)

Dit jaar zet ik op m'n verlanglijstje voor Sinterklaas:

- a) Een korte baard.
- b) Oh, voor mezelf, nou: zo'n cursus van die Ice Man, Wim Hof, zodat ik het niet meer zo koud heb met m'n korte mouwen.
- c) Een eigen mes, een eigen botervlootje, een eigen potje pindakaas, een eigen tafel, eigen eetmoment, eigen werkplek.
- d) Een setje PBM's in een leuke kleur want die vindt mijn partner woest aantrekkelijk.

Vraag 9)

Het eerste dat ik ga doen als ik straks thuiskom, is:

- a) Even helemaal niks. Of misschien lekker ouderwets in m'n hand hoesten.
- b) Een HACCP-check van m'n keuken.
- c) M'n kinderen ontsmetten.
- d) M'n huisdieren sealen.

Vraag 10)

Als ik voor de kerst voor mij en mijn collega's T-shirts zou mogen bestellen met een boodschap erop, dan zou ik kiezen voor de tekst:

- a) Terwijl je dit leest kan je best even je handen desinfecteren.
- b) Een natte kus vind ik juist knus.
- c) Protocol: me hol!
- d) Je moet je feedback houden!

Inspectie op bezoek, een zegen of een vloek?

Barbara Bloem, Esdégé-Reigersdaal & ABR Zorgnetwerk NH-FL

Stephanie Hulsbosch, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ)

Lucia Simons, ABR Zorgnetwerk NH-FL

Wie zijn wij?

Barbara Bloem

*Infectiepreventie
beleidsadviseur
Esdégé-Reigersdaal
RCT-lid*

ABR Zorgnetwerk Noord-
Holland en Flevoland

Stephanie Hulsbosch

*Inspecteur
IGJ*

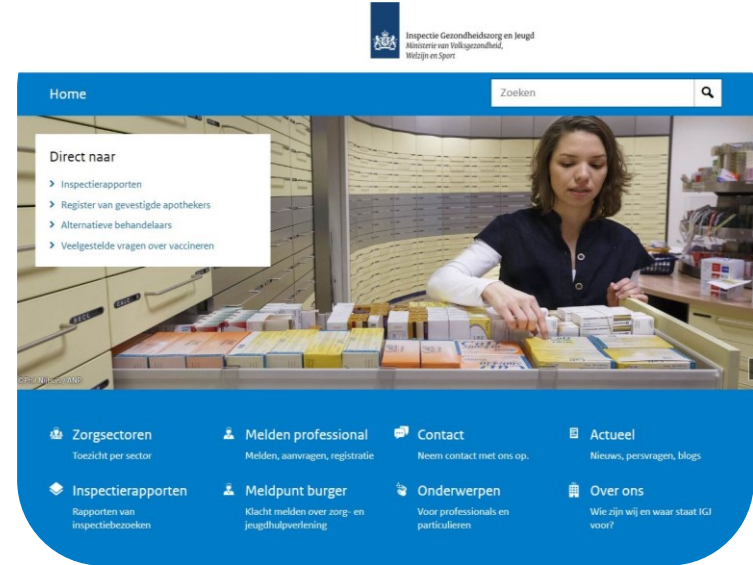

Lucia Simons

*Projectmedewerker
ABR Zorgnetwerk Noord-
Holland en Flevoland*

Wat doet de IGJ?

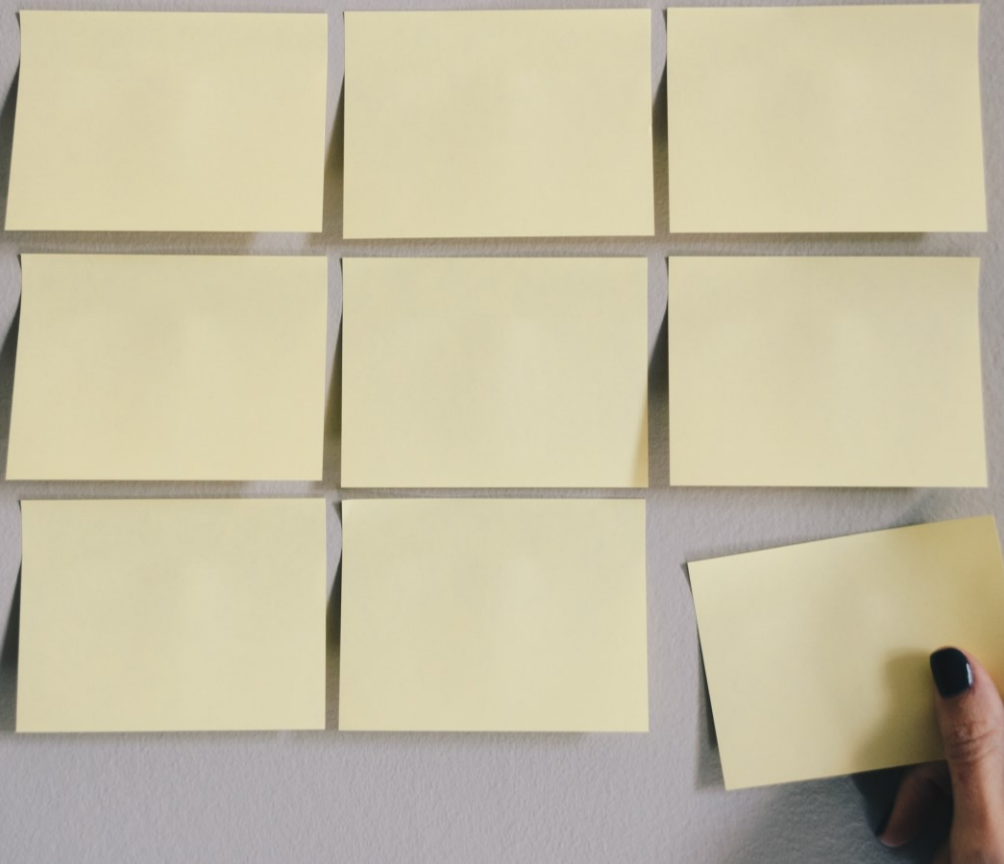
- Wie zijn wij?
- Hoe werken wij?
- In oktober en november toezicht infectiepreventie binnen de grote GHZ instellingen
  - In 2020 bij kleinschalige woonvormen

<https://www.igj.nl/>

Wat houdt een bezoek in?

Wat viel mij op?

- Borging op de locatie (*Waar staat dat?*)
- Borging binnen de organisatie (*Wie regelt dat?*)
- Gedrag van de medewerkers en hun gewoontes (*Waarom doe je dat?*)
- Audits (*Wanneer en door wie?*)

Wat heb ik daarna aangepakt?

- **Overleg bestuur**, beleid met HIC (Hygiëne- en Infectiepreventiecommissie, ook wel de HIP/HIPC/IPC)
- Doorsijpelen **bewustwording**
- Direct de punten op die locatie aangepakt met **aandachtsvelders**
- Nulmeting introduceren (**audit**)

Wat kun jij doen?

Informatie vinden en toepassen

Veel informatie te vinden, maar waar begin je als organisatie?

- Hygiënerichtlijnen, gebruik de checklists
  - Verschillende richtlijnen: [kinderen](#), [volwassenen](#), [verpleeghuizen](#) of [algemene hygiëne](#)
- Schakel een deskundige infectiepreventie in die de vertaalslag kan maken
- Eventueel gebruikmaken van het toetsingskader (IGJ)

Elke organisatie is anders, veel diversiteit, belangrijk om op maat de richtlijnen toe te passen. Risico-inventarisatie op de locatie toepassen is belangrijk.

Bij vragen, het is mogelijk om contact op te nemen met de LCHV (Ichv@rivm.nl; T: +31(30) 274 7000).

Regionale zorgnetwerken antibioticaresistentie

- Bewustzijn antibioticaresistentie (ABR)
- Alle zorgprofessionals, ook de gehandicaptensector!
- Infectiepreventie een belangrijke onderdeel
- Er zijn in totaal 10 zorgnetwerken. Bekijk de websites voor meer informatie en activiteiten in jouw regio (zorgnetwerkenabr.nl)
- In Noord-Holland en Flevoland hebben we een stimuleringsfonds infectiepreventie waar opleidingen en activiteiten rondom IP vergoed van kunnen worden.

Wat heb je verder nog nodig?

Vragen?

REGIONALE
ZORGNETWERKEN
ANTIBIOTICARESISTENTIE

www.zorgnetwerkenabr.nl

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

www.igj.nl

Contactgegevens

Barbara Bloem

E: Barbara.Bloem@esdege-reigersdaal.nl

Stephanie Hulsbosch

E: sa.hulsbosch@igj.nl